OTSUSED

KOMISJONI OTSUS (EL) 2020/654,

13. mai 2020,

väikeste ja keskmise suurusega põletusseadmeid käsitlevate siseriiklike normide kohta, millest Saksamaa on teatanud

(teatavaks tehtud numbri C(2020) 2986 all)

(Ainult saksakeelne tekst on autentne)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 114 lõiget 6,

ning arvestades järgmist:

I. FAKTID JA MENETLUS

(1) 29. novembri 2019. aasta kirjas teatas Saksamaa Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 114 lõike 4 kohaselt komisjonile oma kavatsusest jätkuvalt kohaldada fosfaatväetiste tahkekütusekatlaid käsitlevaid teatavaid siseriiklikke õigusnorme kooskõlas 26. jaanuari 2010. aasta Saksamaa määrusega väikeste ja keskmise suurusega põletusseadmete kohta [Verordnung über kleine und mittlere Feuerungsanlagen] ([1]) (edaspidi „1. BImSchV"). Saksamaa peab vajalikuks säilitada need siseriiklikud normid pärast komisjoni määruse (EL) 2015/1189 ([2]) jõustumist põhjustel, mis on seotud inimeste tervise ja keskkonna kaitsega.

1. *LIIDU ÕIGUSAKTID*

1.1. ELi TOIMIMISE LEPINGU ARTIKLI 114 LÕIKED 4 JA 6

(2) ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikega 4 on ette nähtud: „Kui pärast seda, kui Euroopa Parlament ja nõukogu või nõukogu või komisjon on ühtlustamismeetme vastu võtnud, peab liikmesriik artiklis 36 märgitud oluliste vajaduste tõttu või seoses keskkonna või töökeskkonna kaitsega vajalikuks säilitada siseriiklikke norme, teatab ta nendest normidest ja nende säilitamise põhjustest komisjonile."

(3) ELi toimimise lepingu artikli 114 lõike 6 kohaselt peab komisjon artikli 114 lõike 4 kohaselt teatatud siseriiklikud normid kuue kuu jooksul pärast teatamist kinnitama või tagasi lükkama, olles eelnevalt kindlaks teinud, kas need on või ei ole suvalise diskrimineerimise vahendid või liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piirangud, ja kas need kujutavad või ei kujuta endast takistust siseturu toimimisele.

1.2. DIREKTIIV 2009/125/EÜ ENERGIAMÕJUGA TOODETE ÖKODISAINI NÕUETE KOHTA

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ ([3]) kohaselt tuleb sätestada nõuded, millele peavad vastama rakendusmeetmetega hõlmatud energiamõjuga tooted, et neid saaks turule lasta või kasutusele võtta, või teha mõlemat. Kõnealune direktiiv aitab kaasa säästvale arengule, suurendades energiatõhusust ja keskkonnakaitse taset.

([1]) https://www.gesetze-im-internet.de/bimschv_1_2010/BJNR003800010.html

([2]) Komisjoni 28. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1189, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/125/EÜ seoses tahkekütusekatelde ökodisaini nõuetega (ELT L 193, 21.7.2015, lk 100).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

(5) Direktiivi 2009/125/EÜ artikli 6 lõike 1 kohaselt ei tohi liikmesriigid „oma territooriumil keelata, piirata ega takistada sellise toote turule laskmist ja/või kasutuselevõttu, mis vastab kõigile kohaldatava rakendusmeetme asjakohastele sätetele ja kannab artiklis 5 nimetatud CE-märgist, tuginedes I lisa 1. osas nimetatud ökodisaini parameetritele vastavatele ökodisaini nõuetele, mis on reguleeritud asjaomase kohaldatava rakendusmeetmega."

(6) Direktiivi 2009/125/EÜ artikli 6 lõike 2 kohaselt ei tohi liikmesriigid „oma territooriumil keelata, piirata ega takistada sellise toote turule laskmist ja/või kasutuselevõttu, mis kannab artiklis 5 nimetatud CE-märgist, tuginedes I lisa 1. osas nimetatud ökodisaini parameetritele vastavatele ökodisaini nõuetele, mille kohta kohaldatav rakendusmeede ei näe ette ühtegi ökodisaini nõuet."

(7) Direktiivi 2009/125/EÜ kohaselt tähendab „ökodisaini nõue" tootele või selle projekteerimisele või kavandamisele esitatavat mis tahes nõuet, mille eesmärk on keskkonnatoime parandamine, või mis tahes kohustust anda teavet toote keskkonnaaspektide kohta.

(8) Direktiivi 2009/125/EÜ artikli 15 kohaselt tuleb rakendusmeetmetega sätestada ökodisaini nõuded vastavalt I lisale („Meetod üldiste ökodisaini nõuete sätestamiseks") ja II lisale („Meetod spetsiifiliste ökodisaini nõuete kehtestamiseks").

(9) Üldiste ökodisaini nõuete eesmärk on parandada toodete keskkonnatoimet, keskendudes eelkõige toote olulistele keskkonnaaspektidele, sätestamata piirtasemeid. Spetsiifiliste ökodisaini nõuete eesmärk on parandada toote valitud keskkonnaaspekte. Need nõuded võivad esineda asjaomase ressursi tarbimise vähendamise nõuetena, näiteks ressursi kasutamise piiranguna toote olelusringi eri etappidel, kui see on asjakohane.

1.3. MÄÄRUS (EL) 2015/1189 SEOSES TAHKEKÜTUSEKATELDE ÖKODISAINI NÕUETEGA

(10) Määrus (EL) 2015/1189 on vastu võetud direktiivi 2009/125/EÜ raames. Kooskõlas direktiivis 2009/125/EÜ sätestatud menetlusega on komisjon teinud ettevalmistava uuringu, et analüüsida selliste tahkekütusekatelde tehnilisi, keskkonnaalaseid ja majanduslikke aspekte, mida tavaliselt kasutatakse kodumajapidamistes ja ärilistel eesmärkidel. Uuring on tehtud koostöös ELi ja kolmandate riikide sidusrühmade ja huvitatud isikutega ning selle tulemused on avaldatud.

(11) Määruse (EL) 2015/1189 seisukohalt on tahkekütusekateldega seotud olulised keskkonnaküsimused järgmised: katelde energiatarbimine nende kasutamise ajal ning katelde kasutamisel tekkiv tahkete osakeste, orgaaniliste gaasiliste ühendite, vingugaasi ja lämmastikoksiidide heide.

(12) Seepärast on määruse (EL) 2015/1189 II lisas sätestatud tahkekütusekatelde spetsiifilised ökodisaini nõuded, mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2020, ning eelkõige on sätestatud, et kütmishooajal tekkiv tahkete osakeste heide ei tohi olla suurem kui 40 mg/m^3 automaatse etteandmisega katelde puhul ega suurem kui 60 mg/m^3 käsitsi etteandmisega katelde puhul. Kõnealused nõuded peavad olema täidetud nii eeliskütuse kui ka muu tahkekütusekatlas kasutamiseks sobiva kütuse puhul.

(13) Mõõtmised ja arvutusmeetodid on sätestatud määruse (EL) 2015/1189 III lisas.

2. *TEATATUD SISERIIKLIKUD ÕIGUSNORMID*

(14) Saksamaa teatatud siseriiklikud õigusnormid on järgmised 1. BImSchV sätted:

a) paragrahvi 5 lõige 1, milles sätestatakse tahkete osakeste heite piirnormid ja mõõtmismetoodika (edaspidi „esimene norm"). Need erinevad normidest ja mõõtmismeetoditest, mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2020 vastavalt määrusele (EL) 2015/1189;

b) paragrahvi 4 lõige 1 koostoimes paragrahviga 3, milles on esitatud ammendav loetelu kütustest, mida võib põletusseadmetes kasutada (edaspidi „teine norm"). Määrus (EL) 2015/1189 sellist ammendavat loetelu ei sisalda;

c) paragrahvi 5 lõike 4 kohaselt peavad tahkekütusekatlad olema varustatud kuumaveesalvestitega (edaspidi „kolmas norm"). Määrus (EL) 2015/1189 sellist nõuet ei sisalda;

d) paragrahvi 14 ja paragrahvi 15 lõige 1 seoses uute ja oluliselt muudetud põletusseadmete järelevalvega („neljas norm"). Määrusega (EL) 2015/1189 on kehtestatud nõuded tahkekütusekatelde turule laskmise ajaks, kuid see ei sisalda sätteid nende katelde edasise järelevalve kohta.

3. *MENETLUS*

(15) 29. novembri 2019. aasta kirjaga teatas Saksamaa komisjonile oma soovist säilitada 1. BImSchV raames tahkekütusekatlaid käsitlevad siseriiklikud õigusnormid.

(16) 10. jaanuari 2020. aasta kirjaga kinnitas komisjon, et sai teatise kätte ning et selle läbivaatamise kuuekuuline periood vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikele 6 algas 30. novembril 2019, päev pärast teatise kättesaamist.

(17) Komisjon avaldas teatise *Euroopa Liidu Teatajas*, ([4]) et teavitada muid huvitatud isikuid Saksamaa siseriiklikest õigusnormidest, samuti taotluse põhjendustest. 6. veebruari 2020. aasta kirjaga teavitas komisjon teisi liikmesriike ja EMP riike teatisest ning andis neile ja asjaomastele üksustele võimaluse esitada selle kohta 30 päeva jooksul kommentaare. Komisjon sai märkusi Küproselt ja Tšehhi Vabariigilt ning ühise kirja organisatsioonidelt Deutsche Umwelthilfe e.V., ClientEarth, Air Pollution & Climate Secretariat, European Environmental Bureau, Green Transition Denmark ja ECOS.

(18) Küpros ei ole vastu Saksamaa taotlusele säilitada rangemad siseriiklikud normid ning leiab, et Saksamaa esitatud põhjused on konkreetsed ja täielikult dokumenteeritud. Küpros leiab ka, et Saksamaa teatise tagasilükkamine tooks kaasa õhukvaliteedi halvenemise.

(19) Tšehhi Vabariik suhtub positiivselt Saksamaa teatesse säilitada tahkekütusekatelde ökodisainінõuetest kõrvale kalduvad siseriiklikud normid ja toetab seda.

(20) Põhjenduses 17 osutatud organisatsioonid leidsid oma ühises kirjas, et Saksamaa valitsuse esitatud taotlus on inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks vajalik ja proportsionaalne.

(21) 18. veebruari 2020. aasta kirjaga nõudis komisjon Saksamaalt lisateavet. Komisjon sai nõutud teabe 4. märtsi 2020. aasta kirjaga.

II. **HINDAMINE**

1. *VASTUVÕETAVUS*

(22) ELi toimimise lepingu artikli 114 lõigete 4 ja 6 kohaselt võib liikmesriik pärast ühtlustamismeetme vastuvõtmist ELi toimimise lepingu artiklis 36 märgitud oluliste vajaduste tõttu või seoses keskkonna või töökeskkonna kaitsega säilitada rangemad siseriiklikud normid, kui ta teatab nendest normidest ja nende säilitamise põhjustest komisjonile ning kui komisjon kiidab kõnealused meetmed heaks.

(23) Komisjon on seisukohal, et ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikeid 4 ja 6 võib kohaldada üksnes juhul, kui siseriiklikud normid erinevad konkreetsetest ühtlustamismeetme normidest. Seega, kui artikli 114 lõike 4 kohaselt teatatud normid ei ole seotud ühtlustamismeetmega hõlmatud nõuetega, tuleb nende teatavakstegemine tunnistada vastuvõetamatuks.

(24) Selle põhjal on allpool täpsustatud taotluse vastuvõetavust kõigi Saksamaa esitatud nelja normi kohta.

1.1. ESIMENE NORM: TAHKETE OSAKESTE HEITE PIIRNORM

(25) Määruses (EL) 2015/1189 on sätestatud spetsiifilised ökodisaini nõuded mitmesuguste tahkekütusekatelde näitajate, sealhulgas tahkete osakeste heite kohta.

(26) Saksamaa normid tahkete osakeste heite kohta, millest on komisjonile teatatud, on tootele esitatavad nõuded ning nende eesmärk on parandada toote keskkonnatoimet kvantitatiivselt ja mõõdetavalt. Seega kujutavad need endast spetsiifilisi ökodisaini nõudeid direktiivi 2009/125/EÜ tähenduses.

([4]) ELT C 42, 7.2.2020, lk 2.

(27) Arvestades, et 1. BImSchV kohaselt mõõdetakse tahkekütusekatelde tahkete osakeste heidet nelja nädala jooksul pärast katla paigaldamist, tuleb määruse (EL) 2015/1189 kohane vastavushindamine teha direktiivi 2009/125/EÜ IV lisas sätestatud projekti kontrollimenetluse või V lisas sätestatud juhtimissüsteemi abil. Selle põhjal on võrreldavates, kuid mitte rangelt samaväärsetes olukordades, 10 % hapnikusisalduse puhul 1. BImSchV paragrahvis 5 sätestatud heite piirnorm 27,5 mg/m^3, samas kui määruses (EL) 2015/1189 sätestatud piirnormid on 40 mg/m^3 automaatse etteandmisega tahkekütusekatelde ja 60 mg/m^3 ja käsitsi etteandmisega tahkekütusekatelde puhul.

(28) Saksamaa normid tahkete osakeste heite kohta erinevad seega määruse (EL) 2015/1189 sätetest selle poolest, et need on rangemad.

(29) Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikele 4 on Saksamaa teatisele lisatud inimeste tervisega seotud põhjuste kirjeldus, mis on ELi toimimise lepingu artiklis 36 märgitud oluline vajadus, ning keskkonnakaitsega seotud põhjuste kirjeldus. Sellele on lisatud ka kaubandusele avalduva mõju hindamine.

(30) Seepärast leiab komisjon, et Saksmaa esitatud taotlus, eesmärgiga saada luba säilitada oma siseriiklikud õigusnormid tahkete osakeste heite kohta, on ELi toimimise lepingu artikli 114 lõike 4 alusel vastuvõetav.

1.2. TEINE NORM: KASUTATAVAD KÜTUSED

(31) 1. BImSchV paragrahvis 3 on esitatud piiratud nimekiri kütustest, mida võib põletusseadmetes kasutada.

(32) Kuna see norm käsitleb energia ja muude ressursside tarbimist tahkekütusekatelde kasutamise ajal ning eeldatavat heidet õhku, vette või pinnasesse, kujutavad Saksamaa normid kasutatavate kütuste kohta endast ökodisaini nõudeid direktiivi 2009/125/EÜ tähenduses.

(33) Direktiivi 2009/125/EÜ artikli 6 lõike 2 kohaselt ei tohi liikmesriigid „oma territooriumil keelata, piirata ega takistada sellise toote turule laskmist ja/või kasutuselevõttu, mis kannab artiklis 5 nimetatud CE-märgist, tuginedes I lisa 1. osas nimetatud ökodisaini parameetritele vastavatele ökodisaini nõuetele, mille kohta kohaldatav rakendusmeede ei näe ette ühtegi ökodisaini nõuet."

(34) Määruses (EL) 2015/1189 ei ole sätestatud tahkekütusekateldes kasutatavate kütuste ökodisaini nõudeid. Kuigi rakendusmeetme vastuvõtmiseks tehtud ettevalmistavas uuringus jõuti järeldusele, et tahkekütusekatelde puhul ei ole direktiivi 2009/125/EÜ I lisa 1. osas osutatud toodete ökodisaini parameetreid käsitlevad täiendavad nõuded vajalikud, ([5]) ei ole määruses (EL) 2015/1189 sätestatud, et kasutatavate kütuste ökodisaini nõuded ei ole vajalikud ([6]).

(35) Seega ei ole kasutatavad kütused määruse (EL) 2015/1189 kohane ühtlustatud ökodisaini nõue.

(36) Seepärast leiab komisjon, et Saksmaa esitatud taotlus, eesmärgiga saada luba säilitada oma siseriiklikud õigusnormid kasutatavate kütuste kohta, ei ole ELi toimimise lepingu artikli 114 lõike 4 alusel vastuvõetav.

1.3. KOLMAS NORM: KUUMAVEEMAHUTID

(37) 1. BImSchV § 5 punktis 4 sätestatud kohustused, mis on seotud kuumaveemahutite paigaldamisega tahkekütusekatelde kõrvale, ei ole seotud toote konstruktsiooni, teabe esitamise nõude ega tootjale esitatava nõudega. Seega ei ole nende puhul tegemist ökodisaini nõuetega direktiivi 2009/125/EÜ tähenduses.

(38) Seepärast leiab komisjon, et Saksmaa esitatud taotlus, eesmärgiga saada luba säilitada oma siseriiklikud õigusnormid kuumaveemahutite kohta, ei ole direktiivi 2009/125/EÜ seisukohast ELi toimimise lepingu artikli 114 lõike 4 alusel vastuvõetav.

([5]) Määruse (EL) 2015/1189/EÜ põhjendus 5.

([6]) Vastupidiselt näiteks komisjoni 25. juuni 2012. aasta määrusele (EL) nr 547/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ seoses veepumpade ökodisaini nõuetega (ELT L 165, 26.6.2012, lk 28), mille artiklis 3 on sätestatud, et „direktiivi 2009/125/EÜ I lisa 1. osas osutatud muude ökodisainiparameetrite puhul ei ole ökodisaininõuded vajalikud."

1.4. NELJAS NORM: JÄRELEVALVE

(39) Korstnapühkija tehtav põletusseadme nõuetekohase toimimise kontroll, nagu on sätestatud 1. BImSchV §-des 14 ja 15, ei ole ökodisaini parameeter ega nõue esitada teavet ega nõue tootjale. Seega ei ole tegemist ökodisaini nõudega direktiivi 2009/125/EÜ tähenduses.

(40) Seepärast leiab komisjon, et Saksamaa esitatud taotlus saada luba säilitada oma siseriiklikud õigusnormid, mis käsitlevad korstnapühkija tehtavat põletusseadme nõuetekohase toimimise kontrolli, ei ole ELi toimimise lepingu artikli 114 lõike 4 alusel vastuvõetav, pidades silmas direktiivi 2009/125/EÜ.

2. *PÕHJENDUSTE HINDAMINE*

(41) ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikes 4 on sätestatud, et „[k]ui pärast seda, kui Euroopa Parlament ja nõukogu või nõukogu või komisjon on ühtlustamismeetme vastu võtnud, peab liikmesriik artiklis 36 märgitud oluliste vajaduste tõttu või seoses keskkonna või töökeskkonna kaitsega vajalikuks säilitada siseriiklikke norme, teatab ta nendest normidest ja nende säilitamise põhjustest komisjonile.“

(42) Euroopa Liidu Kohus on sellega seoses otsustanud, et liikmesriik võib juba olemasolevate siseriiklike õigusnormide säilitamise taotluse aluseks võtta rahvatervisele avalduva ohu hindamise, mis erineb sellest, mida ühenduse seadusandja aktsepteeris ühtlustamismeetme vastuvõtmisel, millest siseriiklikud õigusnormid kõrvale kalduvad. Selleks peab taotluse esitanud liikmesriik tõendama, et need siseriiklikud õigusnormid tagavad tervisekaitse kõrgema taseme kui ühenduse ühtlustamismeede ning et need ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik selle eesmärgi saavutamiseks ([7]).

(43) Lisaks on ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikes 6 sätestatud, et „[k]omisjon kinnitab kõnealused siseriiklikud normid või lükkab need tagasi kuue kuu jooksul pärast lõigetes 4 ja 5 osutatud teatamist, olles eelnevalt kindlaks teinud, kas need on või ei ole suvalise diskrimineerimise vahendid või liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piirangud, ja kas need kujutavad või ei kujuta endast takistust siseturu toimimisele.“

(44) Seepärast peab komisjon hindama, kas kõnealused siseriiklikud normid on õigustatud ELi toimimise lepingu artiklis 36 sätestatud oluliste vajadustega või seoses keskkonna või töökeskkonna kaitsmisega ning kas need ei lähe kaugemale, kui on vaja põhjendatud eesmärgi saavutamiseks.

(45) ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikega 6 kehtestatud tähtaegu silmas pidades peab komisjon artikli 114 lõike 4 kohaselt teatatud siseriiklike meetmete põhjendatuse uurimisel võtma aluseks asjaomase liikmesriigi esitatud põhjenduse. Tõendamiskohustus on siseriiklike meetmete säilitamise taotluse esitanud liikmesriigil.

2.1. SAKSAMAA SEISUKOHT

(46) Saksamaa on seisukohal, et olemasolevad siseriiklikud õigusnormid on rangemad kui määruses (EL) 2015/1189 sätestatud normid ning et nende kohaldamise jätkamine on õigustatud nii oluliste vajaduste tõttu ELi toimimise lepingu artikli 36 tähenduses, eelkõige inimeste tervise kaitseks, kui vajadusest kaitsta keskkonda.

(47) Saksamaa juhib tähelepanu, et 1. BImSchV-s seatud ambitsioonitaseme alandamine ohustaks Saksamaa õhukvaliteeti ja oleks seega vastuolus määruse (EL) 2015/1189 eesmärgiga parandada tahkekütusekatelde keskkonnatoimet.

(48) Saksamaa väidab, et õhukvaliteedi halvenemine oleks vastuolus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/50/EÜ ([8]) artiklist 12 tuleneva kohustusega, mis on kooskõlas säästva arenguga, hoida tahkete osakeste tase allpool piirtasemeid ja püüda säilitada parimat välisõhu kvaliteeti. Samuti väidab Saksamaa, et õhukvaliteedi halvenemine oleks vastuolus kõnealuse direktiivi artiklist 13 tuleneva kohustusega mitte ületada inimeste tervise kaitseks ettenähtud piirtasemeid.

([7]) Kohtuasi C-3/00 Hispaania Kuningriik *vs.* Euroopa Ühenduste Komisjon, EU:C:2003:167, punkt 64.

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (ELT L 152, 11.6.2008, lk 1).

(49) Samuti rõhutab Saksamaa, et määruses (EL) 2015/1189 sätestatud piirnormide kohaldamine tahkete osakeste heite suhtes seaks ohtu Saksamaa võime täita Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/2284 ([9]) raames võetud kohustusi.

(50) Saksamaa leiab, et praegust inimeste elu ja tervise kaitse taset ELi toimimise lepingu artikli 36 tähenduses ja keskkonna kaitse taset (ELi toimimise lepingu artikli 114 lõige 4) ei oleks Saksamaal võimalik säilitada, kui ta kohaldaks määruse (EL) 2015/1189 nõudeid.

2.2. SAKSAMAA SEISUKOHA HINDAMINE

2.2.1. ***ELi toimimise lepingu artiklis 36 osutatud olulistel vajadustel või keskkonnakaitsel rajanev põhjendus***

(51) Saksamaa ja komisjon ei hinda tahkete osakeste heitega seotud tervise- ja keskkonnariske erinevalt.

(52) Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) Rahvusvahelise Vähiuurimiskeskuse töörühm liigitas ühehäälselt välisõhusaaste ja selles sisalduvad tahked osakesed inimestele kantserogeenseks, tuginedes piisavatele tõenditele selle kantserogeense toime kohta inimestele ja katseloomadele ning tugevatele mehhanistlikele tõenditele ([10]).

(53) Oma aruandes „Air quality in Europe 2019“ („Õhu kvaliteet Euroopas 2019“) ([11]) märgib Euroopa Keskkonnaamet (EEA), et 2016. aastal võis EL-28s tahkete peenosakeste ($PM_{2,5}$) arvele panna 374 000 enneaegset surma. Euroopa Keskkonnaameti hinnangul võis samal aastal ainuüksi Saksamaal $PM_{2,5}$-osakestega seostada 59 600 enneaegset surma.

(54) Lisaks on Euroopa seadusandja tunnistanud, et praegu „ei ole veel kindlaks määratud piiri, millest allpool $PM_{2,5}$-osakesed inimeste tervisele ohtu ei kujuta. Seetõttu ei tohiks nimetatud saasteainet reguleerida samal viisil kui teisi õhusaasteaineid. Kõnealuse lähenemisviisi eesmärk peaks olema saasteainete sisalduse üldine vähendamine linnapiirkondade taustkontsentratsiooni alal, et tagada paranenud õhukvaliteet suurele osale elanikkonnast.“ ([12])

(55) Tahkete osakeste heitest tulenev risk inimeste tervisele ja elule on seega märkimisväärne.

(56) Saksamaa meede on otseselt seotud tahkete osakeste heite vähendamise eesmärgiga, kuna sellega kehtestatakse tahkekütusekatelde suhtes kohaldatavad tahkete osakeste heite piirtasemed.

(57) Selle alusel peab komisjon ELi toimimise lepingu artikli 114 lõike 6 kohaselt kõnealused siseriiklikud normid kinnitama või tagasi lükkama, olles eelnevalt kindlaks teinud, kas need on või ei ole suvalise diskrimineerimise vahendid või liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piirangud, ja kas need kujutavad või ei kujuta endast takistust siseturu toimimisele.

2.2.2. ***Suvalise diskrimineerimise vahendite, liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piirangute või siseturu toimimise takistuste puudumine***

2.2.2.1. **Suvalise diskrimineerimise puudumine**

(58) ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikega 6 kohustatakse komisjoni kindlaks tegema, et kavandatud meetmeid ei kasutata suvalise diskrimineerimise vahendina. Euroopa Kohtu praktika kohaselt ([13]) tähendab diskrimineerimise puudumine seda, et sarnaseid olukordi ei käsitleta erinevalt ning erinevaid olukordi ei käsitleta ühtmoodi.

(59) Saksamaa siseriiklikud eeskirjad kehtivad nii kohalike toodete kui ka teistest liikmesriikidest pärit toodete kohta. Vastupidiste tõendite puudumise tõttu võib komisjon järeldada, et kõnealused siseriiklikud õigusnormid ei ole suvalise diskrimineerimise vahendid.

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ (ELT L 344, 17.12.2016, lk 1).

([10]) Rahvusvahelise Vähiuurimiskeskuse monograafiad inimestele avalduva kantserogeense ohu hindamise kohta. Vol. 109 Välisõhu saastatus. Lyon: Rahvusvaheline Vähiuuringute Keskus

([11]) https://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2019

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (ELT L 152, 11.6.2008, lk 1), põhjendus 11.

([13]) Kohtuasi C-477/14 Pillbox 38 (UK) Ltd *vs* Secretary of State for Health, EU:C:2016:324, punkt 35.

2.2.2.2. **Varjatud kaubanduspiirangu puudumine**

(60) Siseriiklikud õigusnormid, millega piiratakse liidu ühtlustamismeetme nõuetele vastavate toodete kasutamist, kujutavad endast kaubanduspiirangut, kuna tooteid, mida võib ülejäänud liidus seaduslikult turule lasta ja kasutada, ei saa siseriiklike normide tõttu asjaomases liikmesriigis turule lasta. ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikes 6 sätestatud eeltingimuste eesmärk on ära hoida sama artikli lõigetes 4 ja 5 sätestatud kriteeriumidele vastavate piirangute kohaldamine valedel põhjustel, nii et need tegelikkuses kujutaksid endast majanduslikke meetmeid teistest liikmesriikidest pärit toodete impordi tõkestamiseks, et kaudselt kaitsta kodumaist toodangut.

(61) Võttes arvesse, et Saksamaa eeskirjad toovad kaasa rangemad tahkete osakeste piirnormide nõuded kui on sätestatud määruses (EL) 2015/1189 ka teistes liikmesriikides asuvatele ettevõtjatele, kes asuvad muidu ühtlustatud eeskirjade kohaldamisalas, võivad need kaubandust varjatult piirata või takistada siseturu toimimist. Komisjon on arvamusel, ([14]) et ELi toimimise lepingu artikli 114 lõiget 6 tuleb lugeda nii, et heaks ei tohi kiita ainult sellist siseriiklikku meedet, mis kujutab ebaproportsionaalset takistust siseturule.

(62) Saksamaa on esitanud arvandmed, mis näitavad, et Saksamaa on importinud tahkekütusekatlaid teistest liikmesriikidest, olenemata Saksamaa kehtivatest õigusaktidest. Esitatud andmed on saadud tahkekütusekatelde paigaldamisest, mida subsideeritakse Saksamaa valitsuse taastuvenergia stimuleerimiskava raames. Andmed näitavad, et aastatel 2014–2018 oli Saksamaa tootjate toodetud biomassi tahkekütusekatelde osakaal pidevalt 26–28 % subsideeritud kateldest, samal ajal kui teiste liidu tootjate toodetud katelde osakaal oli 70–72 %.

(63) Kuivõrd puuduvad tõendid, mis näitaksid, et siseriiklikud õigusnormid kujutavad endast tegelikult riigi toodangu kaitsmiseks mõeldud meedet, saab komisjon järeldada, et nende puhul ei ole tegemist liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piiranguga.

2.2.2.3. **Siseturu toimimist takistavate asjaolude puudumine**

(64) Kõnealust tingimust ei või tõlgendada nii, nagu keelaks see kinnitada mis tahes siseriiklikku meedet, mis võib mõjutada siseturu rajamist. Tegelikult on iga siseriiklik meede, mis siseturu rajamiseks ja toimimiseks vastu võetud ühtlustamismeetmest erineb, oma sisult suure tõenäosusega siseturgu mõjutav meede. Seetõttu arvab komisjon, et ELi toimimise lepingu artiklis 114 sätestatud menetluse eesmärgi säilitamiseks tuleb mõista siseturu toimimise takistamist ELi toimimise lepingu artikli 114 lõike 6 tähenduses kui mõju, mis on taotletava eesmärgiga võrreldes ebaproportsionaalne. See tähendab, et meede ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on vajalik kõnealuse eesmärgi saavutamiseks.

(65) Siseriikliku meetmena, mis kaldub ühtlustamismeetmest kõrvale, mõjutab esimese teatatud normi säilitamine tõenäoliselt siseturgu.

(66) Määruse (EL) 2015/1189 kohaldamine avaks Saksamaa turu uutele tahkekütusekatelde mudelitele, mille tahkete osakeste heide on suurem, suurendaks konkurentsi sellel turul ja võiks seega vähendada käitiste keskmisi kulusid. Saksamaa esitatud andmete kohaselt ei ole see keskmine kulu Saksamaa turul pärast siseriikliku meetme jõustumist 2015. aastal siiski märkimisväärselt suurenenud.

(67) Saksamaa analüüsi kohaselt suureneksid tahkete osakeste heitkogused üldiselt 1,3 kilotonni võrra aastas, kui kehtivates õigusaktides sätestatud piirnormide säilitamise asemel kohaldataks määruses (EL) 2015/1189 sätestatud tahkete osakeste heitkoguste piirnorme. Kuigi prognoosid ei paku täielikku kindlust, tooks suurema tahkete osakeste heitega tahkekütusekatelde osakaalu suurenemine kaasa tahkete osakeste üldise heite ja õhusaaste suurenemise.

([14]) Vt näiteks komisjoni 8. mai 2018. aasta otsus (EL) 2018/702 Taani teatatud siseriiklike õigusnormide kohta, mis käsitlevad nitriti lisamist teatavatele lihatoodetele (ELT L 118, 14.5.2018, lk 7).

(68) Kehtivad Saksamaa õigusaktid on viimastel aastatel motiveerinud tootjaid investeerima vähem heidet tekitavatesse tahkekütusekateldesse, pakkudes turgu tootjate kõige paremate näitajatega toodetele. Seega võib heite norme käsitlevate nõuete alandamine, kui kohaldataks määrust (EL) 2015/1189, vähendada tootjate motivatsiooni investeerida paremate näitajatega toodetesse.

(69) Võttes arvesse kasu tervisele, mis tuleneb tahkete osakeste heitkoguste vähendamisest, piiratud mõju kaubandusele„ mis on kindlaks tehtav Saksamaa esitatud andmete põhjal, asjaolu, et ei ole veel kindlaks määratud piiri, millest allpool $PM_{2,5}$ -osakesed inimeste tervisele ohtu ei kujuta, ning otsest seost meetme ja eesmärgi vahel, ei tuleks siseriiklike normide säilitamist pidada taotletava eesmärgi suhtes ebaproportsionaalseks. Seega ei kujuta need endast takistust siseturu toimimisele ELi toimimise lepingu artikli 114 lõike 6 tähenduses.

(70) Eelnevat analüüsi arvesse võttes on komisjon seisukohal, et Saksamaa teatise puhul on tingimus siseturu toimimist takistava asjaolu puudumise kohta täidetud.

III. **JÄRELDUS**

(71) Võttes arvesse eespool esitatud kaalutlusi ning Saksamaalt ja teistelt asjaomastelt sidusrühmadelt saadud märkusi, on komisjon arvamusel, et:

— teatised, milles käsitletakse kasutatavate kütuste, kuumaveemahutite ja põletusseadmete järelevalve norme, ei ole ELi toimimise lepingu artikli 114 lõike 4 kohaselt vastuvõetavad;

— tahkete osakeste heite piirnormidega seotud teatis kiidetakse heaks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kiidetakse heaks määrusega (EL) 2015/1189 hõlmatud tahkekütusekatelde suhtes kohaldatavad tahkete osakeste heitkoguste piirnorme käsitlevad siseriiklikud normid, mis sisalduvad 1. BImSchV paragrahvi 5 punktis 1.

Artikkel 2

Teatised, milles käsitletakse kasutatavaid kütuseid, kuumaveemahuteid ja põletusseadmete nõuetekohase toimimise kontrollimist korstnapühkijate poolt, lükatakse tagasi kui vastuvõetamatud.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Saksamaa Liitvabariigile.

Brüssel, 13. mai 2020

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Kadri SIMSON